

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. november 2015
(OR. en)

13880/15

JAI 842
ASIM 143
FRONT 240
RELEX 902
COMIX 563

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	13799/15 JAI 831 ASIM 140 FRONT 239 RELEX 893 COMIX 552
Teema:	Pagulas- ja rändekriisiga toimetulemiseks võetavad meetmed – Nõukogu järeldused (9. november 2015)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused pagulas- ja rändekriisiga toimetulemiseks võetavate meetmete kohta, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) võttis vastu 9. novembril 2015 toimunud 3422. istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**PAGULAS- JA RÄNDEKRIISIGA TOIMETULEMISEKS VÕETAVAD MEETMED**

Pidades silmas vajadust kaitsta Schengeni ala toimimist ja vähendada rändesurvet, leppis nõukogu täielikus koostöös komisjoniga kokku järgmistes meetmetes, et rakendada täielikult Euroopa Ülemkogu ja nõukogu poolt juba kokku lepitud tegevussuundi kooskõlas ELi *acquis*'ga. Nõukogu otsustas:

1. julgustada liikmesriike ja asjaomaseid kolmandaid riike intensiivistama käimasolevaid jõupingutusi, et suurendada oluliselt vastuvõtusuutlikkust, millega seoses nõukogu tervitab seda, et komisjon määras kiiresti kindlaks mõjutatud riikidele ja ÜRO Pagulaste Ülemvolniku Ametile antava täiendava rahalise toetuse;
2. et esmase vastuvõtu keskuste rajamist Itaalias ja Kreekas intensiivistatakse, saades toetust liikmesriikidelt, komisjonilt, Frontexilt ja EASO-lt, nii et need kõik oleksid toimimisvalmis 2015. aasta novembri lõpuks vastavalt varem kokkulepitule;
3. et kõik osalevad liikmesriigid kiirendavad ümberpaigutamise protsessi, eelkõige esitades soovitatavalt 16. novembriks 2015 andmed oma esmase ümberpaigutamise suutlikkuse kohta ning nimetades vajaduse korral Itaaliasse ja Kreekasse ümberpaigutamise kontaktametnikud. Itaalia ja Kreeka kiirendavad samal ajal oluliselt ümberpaigutamiseks vajalikke ettevalmistavaid samme. Nõukogu ja komisjon toetavad Itaalia ja Kreeka otsust registreerida rändajad enne nende toimiku edasist käsitlemist mandril, eelkõige liikmesriikide antud Eurodac-masinatega. Liikmesriigid püüavad 16. novembriks 2015 täita järelejäanud lüngad Frontexi ja EASO osalemiskutsetes, mis lihtsustab nõutavaid profiile ja ametisse määramise menetlusi;
4. et liikmesriigid parandavad komisjoni ja Frontexi täielikul toetusel oluliselt tagasisaatmise määra. Liikmesriigid peaksid samuti andma Euroopa tagasisaatmise kontaktametnike käsutusse tagasisaatmisvaldkonna eksperdid nende kiireks kasutamiseks;

5. et selle võimaliku probleemi lahendamiseks, et rändajad ei tee Euroopa Liitu saabumisel koostööd, kasutavad liikmesriigid põhiõigusi ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet täielikult austades ELi *acquis*'ga pakutavaid võimalusi, näiteks
- 1) varjupaigamenetlused piiridel või transiiditsoonides, 2) kiirendatud menetlused, 3) asjaomaste isikute korduvate varjupaigataotluste vastuvõtmatus, 4) sunnimeetmed,
- sealhulgas viimase võimalusena kinnipidamine kõige kauem ajaks, mis on vajalik asjaomaste menetluste lõpuleviimiseks. Lisaks olemasolevatele suunistele sõrmejälgede süstemaatilise võtmise kohta palutakse komisjonil anda koos EASO ja Frontexiga välja edasised praktilised suunised, milles käsitletakse Dublini eeskirjadega seotud registreerimise kohustusest, ümberpaigutamise otsustest ja rahvusvahelisest tagasivõtukohustusest tulenevat mõju.
- Lisaks lepib nõukogu kokku uurida komisjoni ja asjaomaste ELi ametite toetatavate menetluskeskuste kontseptsiooni riikide jaoks, kus esmase vastuvõtu süsteemi ei ole rakendatud, et korraldada rahvusvahelise kaitse andmist ja/või pidada silmas tagasisaatmise eesmärki;
6. täielikult toetada komisjoni Lääne-Balkani riikide jaoks humanitaarabialase hädaolukorra kava koostamisel, pidades silmas lähenevat talve. Võimalikult suures ulatuses tuleks kasutada liidu kodanikukaitsemehhanismi. Nõukogu innustab liikmesriike andma täiendavat abi nimetatud mehhanismi kaudu;
7. seoses liitu sisenemise ja liidust väljumise kontrolliga välispiiridel aidata asjaomastel liikmesriikidel täita nende õiguslikku kohustust teostada nõuetekohast kontrolli, hallata ja taastada välispiiri kontrolli ning parandada piirihaldusega seotud meetmete koordineerimist. See hõlmab mitmesuguseid Frontexi toetusmeetmeid, mida laiendatakse vajaduse korral järkjärgult kuni piirivalve kiirreageerimisrühmade riiki lähetamiseni vastavalt ELi eeskirjadele;
8. toetada Kreekas läbiviidava ühise mereoperatsiooni *Poseidon* laiendamist 1. detsembriks 2015 praeguse tegevusplaani piires;

9. korraldada justiits- ja siseküsimuste nõukogu detsembrikuisel istungil komisjoni 8. poolaastaruande (1. mai 2015 – 31. oktoober 2015) tuginedes põhjalik mõttevahetus Schengeni ala toimimise ning sisepiiridel teostatava kontrolli ajutisest taaskehtestamisest saadud kogemuste üle;
10. paluda Europolil kiirendada *Euroopa rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastase keskuse* (EMSC) loomist, et suurendada selle suutlikkust toetada liikmesriike rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastases võitluses ja selle paremal tõkestamisel. EMSC hõlmab ühise operatiivrühma *Mare* algatust ja laiendab veelgi Europoli tegevust, sealhulgas keskendudes Lääne-Balkani piirkonnale ning tehes tihedat koostööd kõigi asjaomaste ELi asutustega, eelkõige Frontexi ja Eurojustiga. Selle lähenemisviisi üheks komponendiks peaks olema ametnike kiire ja tulemuslik lähetamine esmase vastuvõtu keskustesse peamistel rändeteedel;
11. paluda liikmesriikidel luua koostöös komisjoniga 1. detsembriks 2015 rändajate ebaseaduslikku üle piiri toimetamist käsitlevate ühtsete operatiivsete kontaktpunktide võrgustik, nagu on ette nähtud ELi tegevuskavas rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2015–2020), suurendades samal ajal jõupingutusi, et tõhustada rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajate ja inimkaubitsejate tegevuse uurimist ja nende vastutusele võtmist;
12. jätkata menetluses olevate seadusandlike ettepanekute, mis käsitlevad kriisiolukorras rakendatavat ümberpaigutamise mehhanismi ja turvalisi päritoluriike, kavakohast analüüsimist ning muid esmatähtsaid meetmeid, nagu Dublini süsteemi kohandamine ja välispiiride integreeritud haldamissüsteemi järkjärguline kehtestamine;
13. paluda komisjonil ja kõrgel esindajal avaldada tagasisaatmise ja tagasivõtu küsimustes praktiliste tulemusteni jõudmiseks survet kahepoolsetel dialoogidel, eelkõige eelseisvatel kõrgetasemelistel kohtumistel Afganistani, Maroko, Nigeeria, Pakistani, Tuneesia ja Türgiga. Oma järgmiseks, 3.–4. detsembril toimuvaks istungiks ootab nõukogu esimest eduaruannet nimetatud dialoogide kohta. See annab võimaluse vahetada arvamusi kolmandate riikide puhul kasutatavate asjakohaste stiimulipakettide üle;
14. et esimesed Euroopa rändeküsimuste kontaktametnikud tuleks saata esmajärjekorras Etioopiasse, Nigerisse, Pakistani ja Serbiasse 2016. aasta jaanuari lõpuks;

15. korrata seda, kui tähtsad on liikmesriikide ümberasustamismeetmed rändekriisiga toimetulekuks, märkides sellega seoses seni, sealhulgas liidu tasandil tehtud edusamme. Nõukogu on üksmeelel, et tuleks teha täiendavaid jõupingutusi ümberasumisvõimaluste suurendamiseks, pöörates erilist tähelepanu teatavatele esmatahtsatele kolmandatele riikidele. Nõukogu kutsub komisjoni üles jätkama esmajärjekorras ümberasustamisega seotud tööd;
16. selleks et kindlustada konkreetsete meetmete võtmine seoses piirikontrolliga, ebaseadusliku rände tõkestamisega ning võitlusega inimkaubanduse ja rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetamise vastu, toetada viisanõude kaotamise tegevuskava elluviimise kiirendamist Türgi ja kõikide osalevate liikmesriikide vahel ning tagasivõtulepingu täielikku rakendamist tegevuskavas ette nähtud tihendatud koostöö raames;
17. kiiremas korras määratleda varjupaigataotlejaid, rändajaid, rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajaid ja inimkaubitsejaid käsitlev ühine teavitusstrateegia, mille eesmärgid on järgmised: 1) hoida ära, et rändajad võtaksid ette ohtliku teekonna ja puutuksid kokku rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajatega; 2) selgitada ELi eeskirju välispiiride haldamise ja rahvusvahelise kaitse kohta, sealhulgas ümberasustamise, ümberpaigutamise ja tagasisaatmise kohta; 3) teha vastupropagandat neile, keda on inimkaubitsejad ja rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajad ära kasutanud; 4) levitada teavet inimkaubitsejate ja rändajate ebaseaduslikult üle piiri toimetajate kriminaalvastutusele võtmise kohta; ning 5) levitada teavet tagasisaatmisoperatsioonide kohta. Osana sellest teavitusstrateegiast, mis on suunatud rändekriisi ülalhoidvate tegurite vähendamisele, tuleks selgesõnaliselt selgitada, et rändajad peavad ennast registreerima oma esmase saabumise liikmesriigis; et ELi õiguse kohaselt ei ole varjupaigataotlejatel õigust valida, milline liikmesriik on vastutav nende taotluse läbivaatamise eest; ning et rändajad, kes kaitset ei vaja, saadetakse kiiresti tagasi. Lisaks tuleks edastada selge sõnum, et rändajad ei saa keelduda koostööst asjaomaste riiklike ametiasutustega. Edaspidi võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, eesmärgiga ennetada selliseid liikumisi ja koostööst keeldumist, seda ära hoida ja teha sellest järeldusi. Eelolevatel päevadel paneb komisjon nimetatud eesmärkide saavutamiseks kokku spetsiaalse meeskonna, kuhu kuuluvad esindajad kõigist asjaomastest institutsioonidest, ning annab rakendamise kohta teavet nõukogu 3.–4. detsembri 2015. aasta istungil;

18. toetada eesistujariigi otsust tõsta integreeritud kord poliitiliseks reageerimiseks kriisidele (IPCR) teabevahetuse režiimilt täieliku aktiveerimise režiimile, sealhulgas edastades teavet integreeritud olukorrateadlikkuse ja analüüsi tugivõime protsessi, aidates tuvastada tegevuse puudujääke ja toetades kommunikatsiooniga seotud tegevusi ning aidates seeläbi parandada ELi tasandi poliitilist koordineerimist ja otsustusprotsessi. Selles raamistikus ning integreeritud olukorrateadlikkuse ja analüüsi aruannetes (ISAA) kindlaks tehtud vajaduste ja puudujääkide alusel kutsutakse rändekriisi ohjamiseks korrapäraselt kokku ümarlaud, mis koondab asjakohaseid eksperditeadmisi, et võimaldada õigeaegset poliitilist koordineerimist ja reageerimist ELi tasandil, eelkõige mis puudutab omavahel seotud meetmete rakendamist piirikontrolli, vastuvõtusuutlikkuse, esmase vastuvõtu keskuste, tagasisaatmise, rahaliste vahendite ja inimressurssidega seotud lubaduste ning tegevusalaste ja logistiliste prioriteetide alal.
-